

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum: 10 oktober 2017
Onderwerp: aanpassing Archiefwet aan digitale ontwikkelingen

Geachte mevrouw Bussemaker,

De Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland en de Branchevereniging van Archiefinstellingen in Nederland, samenwerkend onder de naam KVAN/BRAIN, hebben met interesse kennisgenomen van het rapport *Impact Verkorting Overbrengingstermijn* (Panteia 2017) dat u naar aanleiding van de motie Segers heeft laten opstellen.

Bij dezen stellen wij u op de hoogte van de manier waarop de archiefbranche en –professie aankijken tegen een verkorting van de overbrengingstermijn als maatregel om de huidige Archiefwet aan te passen aan de digitale ontwikkelingen en eisen van transparantie.

Als instrument om de openbaarheid van overheidsinformatie en daarmee de transparantie van de overheid te bevorderen, zal een kortere overbrengingstermijn naar het oordeel van KVAN/BRAIN niet veel winst opleveren. Wij onderschrijven de bevindingen van Panteia op dat punt.

KVAN/BRAIN is niettemin een pleitbezorger van verkorting van de overbrengingstermijn. Vooral met het oog op de duurzame betrouwbaarheid en toegankelijkheid van digitale archieven achten wij een (veel) kortere overbrengingstermijn een noodzakelijke maatregel. Langdurige toegankelijkheid en betrouwbaarheid van digitale informatie vergt immers actief beheer in een veilige omgeving. Overheidsorganen zijn daar zelf niet goed op ingericht en onvoldoende voor geëquipeerd. Het sneller onder professioneel beheer brengen van digitale archiefbescheiden voorkomt informatieverlies en ontzorgt bestuursorganen.

Om de Archiefwet 1995 echt goed aan te passen aan de digitale ontwikkelingen en de eisen van transparantie is echter veel meer nodig dan alleen een verkorting van de overbrengingstermijn.

KVAN/BRAIN wil in dit verband een lans breken voor de invoering van de Wet Open Overheid (WOO).

Archiefwet en WOO zijn ons inziens voor hun effectiviteit sterk afhankelijk van elkaar. Samen kunnen deze wetten de door de indieners van de motie Segers beoogde verbetering van de (transparantie van) de overheidsinformatiehuishouding bewerkstelligen.

De naleving van de Archiefwet moet omwille van de kwaliteit van het informatiebeheer van de overheid dringend en substantieel worden verbeterd. Al jarenlang blijkt bij iedere parlementaire en raadsenquête opnieuw dat het slecht gesteld is met de kwaliteit en vindbaarheid van overheidsinformatie. In potentie is de overheidsinformatiehuishouding een goudmijn. In werkelijkheid is het nu helaas het vaak een valkuil, waar bestuurders letterlijk in vallen en die de democratische controle en de taakuitvoering van de overheid in de weg staat. Zowel de verkorting van de overbrengingstermijn als de WOO zullen naar verwachting zorgen voor meer urgentie van goede archiefzorg. De huidige wetgeving met de overbrengingstermijn van 20 jaar nodigt te zeer uit tot achteroverleunen. De plicht om snel openbaar te maken en versneld over te brengen zal daar verandering in brengen.

Daarbij willen wij benadrukken dat overheden die de Archiefwet c.a. goed naleven en in staat zijn archiefbescheiden versneld over te brengen een goede uitgangspositie hebben bij de invoering van de WOO. Nu al verplicht de Archiefregeling overheden om te "beschikken over een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van de bij dat overheidsorgaan berustende archiefbescheiden, geordend overeenkomstig het ten tijde van de vorming van het archief daarvoor geldende ordeningsstructuur" (art. 18), tot goede metadatering van archiefbescheiden (art. 19) en tot borging van de toegankelijkheid van archiefbescheiden (art. 20). Overheden die hun informatie op orde hebben en aan de archiefwettelijke verplichtingen voldoen, hoeven dan ook niet bang te zijn voor het werk en de kosten die invoering van de WOO met zich meebrengt.

Dat zal anders zijn voor overheden met een haperende informatiehuishouding. Voor hen zijn de kosten van de invoering van de WOO in onze ogen vooral te beschouwen als uitgestelde kosten voor achterstallig onderhoud aan de informatiehuishouding en maar ten dele als meerkosten die de nieuwe wet met zich meebrengt.

Aanpassing van de Archiefwet in de zin van het invoeren van een kortere overbrengingstermijn in combinatie met de invoering van de WOO zal naar het oordeel van KVAN/BRAIN dan ook zeer ten goede komen aan de kwaliteit van de overheidsinformatievoorziening, de transparantie en controleerbaarheid van de overheid en het vertrouwen van de burger in de overheid.

Hoogachtend,

Namens KVAN,

Hannie Kool-Blokland
voorzitter

Namens BRAIN,

Chantal Keijsper
voorzitter